

Sygn. akt **IC 873/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Homa

Protokolant: st. prot. sąd. Katarzyna Golubińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 czerwca 2013 r. w Lublinie

połączonych spraw:

z powództwa (...)Fundusz Inwestycyjny (...)w W.

przeciwko K. K.

o zapłatę kwoty 41 153,69 złotych z odsetkami

I. zasądza od pozwanego K. K.na rzecz powoda (...)Fundusz Inwestycyjny (...)

w W.kwotę 41.153,69 (czterdzieści jeden tysięcy sto pięćdziesiąt trzy złote sześćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty ;

II. zasądza pozwanego K. K.na rzecz powoda (...)Fundusz Inwestycyjny (...) w W.kwotę 2 475,00 (dwa tysiące czterysta siedemdziesiąt pięć) złotych tytułem kosztów postępowania;

z powództwa (...)Fundusz Inwestycyjny (...) w W.

przeciwko K. K.

o zapłatę kwoty 60 761,91złotych z odsetkami

III. zasądza od pozwanego K. K.na rzecz powoda (...)Fundusz Inwestycyjny (...)

w W.kwotę 60 761,91(sześćdziesiąt tysięcy siedemset sześćdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty ;

II. zasądza od pozwanego K. K.na rzecz powoda (...)Fundusz Inwestycyjny (...) w W.kwotę 6 656,00(sześć tysięcy sześćset pięćdziesiąt sześć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

IC 873/12

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 31 stycznia 2011 r. skierowanym do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie powód, (...)Fundusz Inwestycyjny (...)w W., wniósł o zasądzenie w elektronicznym postępowaniu upominawczym od pozwanego, K. K.kwoty 41.153,69 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwany oraz Bank (...) S.A.zawarli w dniu 14 stycznia 2005 r. umowę bankową o numerze (...), na podstawie której pozwany otrzymał określoną w umowie kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej zwrotu

na określonych w umowie warunkach. Wobec niedotrzymania przez stronę pozwaną warunków niniejszej umowy, Bank (...) S.A.zawarł z powodem

w dniu 9 czerwca 2009 r. umowę przelewu wierzytelności, przysługującej mu wobec K. K.. Na skutek cesji wierzytelności, a następnie dokonania wpisu do księgi wieczystej o nr KW (...), prowadzonej przez Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Łukowie, powód został wierzycielem hipotecznym.

Pozwany, podpisując ugodę w dniu 16 września 2009 r. uznał wierzytelność strony powodowej w dniu 16 września 2009 r., wynoszącą wówczas 70.180,55 złotych. Zadłużenie zostało rozłożone pozwanemu na raty. K. K. dokonał łącznych wpłat w wysokości 30.000,00 złotych (pozew, k. 2 – 7).

Na skutek niniejszego powództwa, Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał w dniu 3 lutego 2011 r. nakaz zapłaty w sprawie sygn. akt VI Nc-e 93583/11, w którym nakazał pozwanemu, K. K.zapłacić powodowi kwotę 41.153,69 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.924,27 złotych, tytułem zwrotu kosztów procesu (nakaz zapłaty, k. 8). W dniu 9 marca 2011 r. (data stempla pocztowego), K. K.wniósł sprzeciw (sprzeciw, k. 11 – 13) od niniejszego nakazu zapłaty, na skutek czego, Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził utratę mocy nakazu zapłaty w całości i przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Łukowie (postanowienie z dnia 17 marca 2011 r., k. 14). W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 7 października 2011 r., powód zaprzeczył wszystkim wyraźnie nieprzyznanym twierdzeniom pozwanego oraz podtrzymał w całości żądanie pozwu (odpowiedź na sprzeciw, k. 71 – 73). W dniu 31 stycznia 2011 r., w pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny, powód, (...)Fundusz Inwestycyjny (...)w W., wniósł o zasądzenie w elektronicznym postępowaniu upominawczym od pozwanego, K. K.kwoty 60.761,91 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwany oraz Bank (...) S.A.zawarli w dniu 14 stycznia 2005 r. umowę bankową o numerze (...), na podstawie której pozwany otrzymał określoną w umowie kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej zwrotu na określonych w umowie warunkach. Wobec niedotrzymania przez stronę pozwaną warunków niniejszej umowy, Bank (...) S.A.zawarł z powodem

w dniu 9 czerwca 2009 r. umowę przelewu wierzytelności, przysługującej mu wobec K. K.. Na skutek cesji wierzytelności, a następnie dokonania wpisu do księgi wieczystej o nr KW (...), prowadzonej przez Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Łukowie, powód został wierzycielem hipotecznym.

Pozwany, podpisując ugodę w dniu 16 września 2009 r. uznał wierzytelność strony powodowej, wynoszącą wówczas 89.325,10 złotych. Zadłużenie zostało rozłożone pozwanemu na raty. K. K. dokonał łącznych wpłat w wysokości 30.000,00 złotych (pozew, k. 99 – 104).

Na skutek niniejszego powództwa, Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał w dniu 3 marca 2011 r. nakaz zapłaty w sprawie sygn. akt VI Nc-e 93594/11, w którym nakazał pozwanemu, K. K. zapłacić powodowi kwotę 60.761,91 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.373,68 złotych, tytułem zwrotu kosztów procesu (nakaz zapłaty, k. 105). W dniu 5 kwietnia 2011 r. (data stempla pocztowego), K. K. wniósł sprzeciw (sprzeciw, k. 108 – 110) od niniejszego nakazu zapłaty, na skutek czego, Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził utratę mocy nakazu zapłaty w całości i przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Łukowie (postanowienie z dnia 14 kwietnia 2011 r., k. 114).

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 10 października 2011 r., powód zaprzeczył wszystkim wyraźnie nieprzyznanym twierdzeniom pozwanego oraz podtrzymał w całości żądanie pozwu (odpowiedź na sprzeciw, k. 127 – 129). Na rozprawie w dniu 27 października 2011 r., Sąd Rejonowy w Łukowie postanowił zarządzić połączenie sprawy I C-upr 32/11 ze sprawą I C-upr 39/1, celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia i dalej prowadzić obie sprawy pod sygnaturą akt I C-upr 32/11 (protokół rozprawy, k. 97).

Na rozprawie w dniu 14 sierpnia 2012 r., Sąd Rejonowy w Łukowie uznał się niewłaściwym rzeczowo i przekazał niniejszą sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Lublinie (protokół rozprawy, k. 251). W trakcie procesu,

pozwany powództwa nie uznawał i wnosił o jego oddalenie (protokoły rozpraw, k. 250, 276 – 276v). Powód popierał powództwo w całości.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 stycznia 2005 roku pozwany K. K.zawarł z (...) Bank (...) Spółka Akcyjnaz siedzibą w W.umowę kredytu w rachunku kredytowym w walucie polskiej o numerze (...). Na podstawie tej umowy pozwany otrzymał do dyspozycji określoną w umowie kwotę pieniędzy jednocześnie zobowiązując się do jej wykorzystania i zwrotu na warunkach określonych w umowie (okoliczność bezsporna, umowa kredytu k. 77 – 80).

Pozwany nie wywiązywał się z zawartej umowy wobec czego, Bank wystosował do niego wezwanie do uregulowania zaległości pod rygorem wypowiedzenia umowy. Pozwany w określonym terminie nie spłacił zaległości skutkiem tego wypowiedzenie umowy stało się prawomocne. Cała kwota należności głównej wraz z odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia stała się wymagalna (wypowiedzenie – wezwanie do zapłaty k. 81).

W dniu 5 marca 2007 roku Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy w Łukowie I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 20 marca 2007 roku nadał klauzulę wykonalności (bankowy tytuł egzekucyjny k.82).

W dniu 15 października 2007roku K. K.wraz z żoną B. K.zawarli umowę ugody z (...) Bank (...)(...)w L.działającym w imieniu i na rzecz (...) S.A.w zakresie umów kredytowych zawartych w (...) S.A.(...)w B.dotyczącą zarówno umowy kredytu numer (...)jak i umowy numer (...)(umowy ugody k. 185 – 190).

W dniu 9 czerwca 2009 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjnaz siedzibą w W.zawarł z (...)Fundusz Inwestycyjny (...)z siedzibą w W.umowę sprzedaży wierzytelności, cedując na rzecz powoda całą wierzytelność wynikającą z umowy bankowej numer (...).

W dniu 16 września 2009 roku pozwany K. K. zawarł z powodem ugode. W § 1 ugody pozwany oświadczył, że uznaje wierzytelność z tytułu umowy nr (...) z dnia 14 stycznia 2005r. zawartej z (...) S.A. oraz, że jest zobowiązany spłacić wierzycielowi, zadłużenie które na dzień 16 września 2009r. wynosi 70 180,55zł. wierzyciel oświadczył, że wyraża zgodę na spłatę zadłużenia w dwudziestu trzech ratach szczegółowo opisanych w § 2 ugody. W § 6 ustalono, że wszelkie czynności związane z administrowaniem i obsługą wierzytelności, w tym prowadzeniem korespondencji z dłużnikiem oraz rozliczeniem uiszczanych przez niego wpłat, dokonywać będzie (...) S.A. z siedzibą we W.. (umowa ugody k. 61).

Pozwany nie wywiązywał się z przyjętego na siebie zobowiązania. Zgodnie z postanowieniami ugody, stało się bezskuteczne rozłożenie dłużnikowi zadłużenia na raty, a pozostała kwota powiększona został o dalsze odsetki i stała się natychmiast wykonalna. Pismem z dnia 28 grudnia 2010r. pozwany został wezwany do zapłaty zadłużenia w kwocie 46 847,95zł. w terminie do dnia 4 stycznia 2011r. (wezwanie k. 87).

Również w dniu 14 stycznia 2005 roku pozwany K. K.zawarł z (...) Bank (...) Spółka Akcyjnaz siedzibą w W.umowę kredytu o numerze (...)w walucie polskiej w rachunku bieżącym (...). Na podstawie tej umowy pozwany otrzymał do dyspozycji określoną w umowie kwotę pieniędzy jednocześnie zobowiązując się do jej wykorzystania i zwrotu na warunkach określonych w umowie (okoliczność bezsporna, umowa kredytu k. 130 -136).

Pozwany nie wywiązywał się z zawartej umowy wobec czego, Bank wystosował do niego wezwanie do uregulowania zaległości pod rygorem wypowiedzenia umowy. Pozwany w określonym terminie nie spłacił zaległości wobec czego wypowiedzenie umowy stało się prawomocne. Cała kwota należności głównej wraz z odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia stała się wymagalna (wypowiedzenie – wezwanie do zapłaty k. 141).

W dniu 28 lutego 2007 roku Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy w Łukowie I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 20 marca 2007 roku nadał klauzulę wykonalności (bankowy tytuł egzekucyjny k.149).

W dniu 9 czerwca 2009 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarł z (...) Fundusz Inwestycyjny (...) z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności, cedując na rzecz powoda całą wierzytelność wynikającą z umowy bankowej numer (...).

Pismem z dnia 16 września 2009 roku pozwany K. K. zawarł z powodem ugodę. Treść ugody została przesłana pozwanemu pocztą, po jej podpisaniu został ona drogą pocztową również zwrócona powodowi. W § 1 ugody pozwany oświadczył, że uznaje wierzytelność z tytułu umowy nr (...) z dnia 14 stycznia 2005r. zawartej z (...) S.A. oraz, że jest zobowiązany spłacić wierzycielowi, zadłużenie które na dzień 16 września 2009r. wynosi 89 325,10zł. wierzyciel oświadczył, że wyraża zgodę na spłatę zadłużenia w dwudziestu dziewięciu ratach szczegółowo opisanych w § 2 ugody. W § 6 ustalono, że wszelkie czynności związane z administrowaniem i obsługą wierzytelności, w tym prowadzeniem korespondencji z dłużnikiem oraz rozliczeniem uiszczanych przez niego wpłat, dokonywać będzie (...) S.A. z siedzibą we W.. (umowa ugody k. 61).

Zarówno przed podpisaniem ugody jak i w trakcie jej realizacji pracownicy firmy (...) S.A. kontaktowali się z pozwanym jak i jego żoną.

Pozwany zaprzestał wywiązywać się z przyjętego na siebie zobowiązania. Zgodnie z postanowieniami ugody stało się bezskuteczne rozłożenie dłużnikowi zadłużenia na raty, a pozostała kwota powiększona została o dalsze odsetki i stała się natychmiast wykonalna. Pismem z dnia 28 grudnia 2010r. pozwany został wezwany do zapłaty zadłużenia w kwocie 67 659,34zł. w terminie do dnia 4 stycznia 2011r. (wezwanie k. 87, zeznania pozwanego K. K. k. 276v.).

W połowie 2011r. pozwany zaprzestał spłacania rat, nie wie jaką kwotę spłacił powodowi. Pismem z dnia 18 listopada 2011r. złożył powodowi oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli. Wskazał, że w oparciu o treść art. 88§1k.c. w związku z art. 87 k.c. uchyla się od skutków prawnych oświadczeń woli zawartych w ugodzie sporządzonej w formie pisemnej w dniu 20 października 2009r. a dotyczących uznania zobowiązania z tytułu umowy nr (...) z dnia 14 stycznia 2005r. zawartej z (...) S.A. oraz zobowiązania do spłaty wierzycielowi zadłużenia które na dzień 16 września 2009r. wynosiło 70 180,55 złotych jako złożonych pod wpływem bezprawnej groźby, w okolicznościach, z których wynika, że pozwany mógł obawiać się, że jemu samemu i jego rodzinie poważne niebezpieczeństwo osobiste i majątkowe (zeznania pozwanego k. 276v., k. 162 – 163).

Takiej samej treści oświadczenie, również 18 listopada 2011r. pozwany złożył odnośnie umowy kredytu numer (...).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o powołane wyżej dowody.

W ocenie Sądu autentyczność dokumentów nie budzi wątpliwości, co do formy, w jakiej zostały sporządzone. Nadto ich treść nie była kwestionowana przez strony. Wobec tego brak było podstaw, by wyżej wymienionym dowodom odmówić przymiotu wiarygodności.

Zeznania świadka G. F. (k. 244 – 246) zostały przez Sąd obdarzone wiarą w całości, ponieważ były logiczne, spójne i znajdowały potwierdzenie w dowodach z dokumentów.

Zeznania świadka B. K.(k.203v. - 205) zostały przez Sąd obdarzone części dotyczącej kontaktów z pracownikami (...)i informowania świadka o sposobach egzekucji należności. W pozostałym zakresie nie obdarzył ich wiarą, z uwagi na fakt, że świadek jest zainteresowana wynikiem procesu i uchylenia się pozwanego od zobowiązań wynikających z zawartych umów kredytowych.

Zeznania powoda K. K. (k. 276) zostały przez Sąd obdarzone wiarą w części, odnośnie zawierania umów kredytowych i ugod mających na celu restrukturyzację zadłużenia. W pozostałym zakresie nie dał im wiary, z uwagi na fakt, że zmierzały do uchylenia się pozwanego od wykonania zobowiązań wynikających z zawartych umów kredytowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Pomiędzy stronami bezsporne było, że pozwany K. K. w dniu 14 stycznia 2005r. zawarł dwie umowy kredytowe o numerach (...)i (...)z (...) Spółka Akcyjnaz siedzibą w W.. Po za sporem było również, że pozwany nie spłacał rat zaciągniętych kredytów.

W dniu 21 sierpnia 2006r. obie umowy zostały przez Bank wypowiedziane. W dniu 26 maja 2009 r. Bank sprzedał swoje wierzytelności wobec pozwanego, (...)Fundusz Inwestycyjny (...)z siedzibą w W..

W dniu 16 września 2009r. pomiędzy pozwanym a powodem zostały zawarte dwie umowy w których K. K. uznał wysokość swoich wierzytelności i zobowiązał się do spłacania w ratach swojego zadłużenia. Pozwany opóźniał się w płaceniu, a następnie zaprzestał spłacania rat. Pomiędzy pracownikami firmy (...) a pozwanym były prowadzone rozmowy o sposobie wyegzekwowania należności (okoliczność bezsporna).

Sporna była natomiast pomiędzy stronami niniejszego postępowania skuteczność oświadczenia powoda o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli zawartego w ugodzie z dnia 16 września 2009r. które uzasadniałyby zwolnienie pozwanego z długu i oddalenie powództwa w niniejszej sprawie.

Zdaniem Sądu powód, składając oświadczenie w piśmie z dnia 18 listopada 2011r. nie uchylił się skutecznie od umowy z dnia 16 września 2009r. Zachowały zatem ważność zobowiązania stron, wynikające z postanowień tej umowy, w szczególności obowiązek pozwanego jako kredytobiorcy do spłaty całości zadłużenia wynikającego z zaciągniętych kredytów.

Zgodnie z art. 917 k.c. przez umowę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

Powoływanie się pozwanego na działania pod wpływem groźby przy zawieraniu umowy odnosi do „realnych groźb” ze strony powoda dotyczących realnych możliwości wyegzekwowania należności wynikających z umowy.

Brak jest zatem podstaw aby przyjąć, że pozwany zawarł umowę pod wpływem groźby w rozumieniu art. 87 k.c. Informowanie pozwanego czy też jego żony o możliwości egzekucji z nieruchomości lub innych praw majątkowych nie jest groźbą bezprawną ani też nie powinna ona wzbudzać obawy niebezpieczeństwa osobistego lub majątkowego u osoby, która ma świadomość, że nie spłaciła w terminie rat kredytu.

Zawarcie umowy pod wpływem groźby „... że sprzedadzą nam nieruchomość na egzekucję..” (zeznania powoda k.276v..) nie może być podstawą do skutecznego uchylenia się od skutków prawnych zawartej umowy w rozumieniu art. 88 § 1 k.c. Pozwany przez około półtora roku spłacał systematycznie zobowiązania z umowy, przestał je regulować, ze względu na swoją ogólnie trudną sytuację finansową. Nie wyliczył nawet jaka kwota pozostała mu ewentualnie do zapłaty(zeznania pozwanego k. 276v.).

Oceniając zarzut bezprawności działania powoda, Sąd podzielił stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 22 czerwca 2012r., sygn.. akt I BP 9/11 (LEX nr 1232515) w którym wskazał, że kodeks cywilny nie definiuje pojęcia groźby bezprawnej, lecz określa jedynie przesłanki, które nadają jej charakter normatywny. Są nimi: bezprawność, powaga groźby i normalny związek przyczynowy między groźbą a złożeniem oświadczenia woli określonej treści, przy czym przesłanki te muszą wystąpić łącznie. Groźba w rozumieniu powołanego przepisu jest zawsze działaniem celowym, skierowanym na zmuszenie zagrożonego, wbrew jego woli, do złożenia określonego oświadczenia. Zmuszenie polega na tym, że groźący zapowiada spełnienie przez siebie "zła" wobec zagrożonego, jeżeli on nie złoży oświadczenia określonej treści. Groźbą bezprawną może być także zapowiedź wykonania prawa podmiotowego niezgodnie z jego przeznaczeniem, wyłącznie w celu spowodowania obawy u składającego oświadczenie woli, czyli groźba nadużycia prawa podmiotowego. Może to być też takie zachowanie, które jest formalnie zgodne z prawem, jednakże zmierza do wymuszenia złożenia oświadczenia woli. W ramach więc

interpretacji pojęcia bezprawności groźby odróżnia się powszechnie bezprawność środka od bezprawności celu. Pierwsza występuje wówczas, gdy grozi się środkami, do użycia których nie miało się prawa, druga natomiast, gdy grożącemu służyło wprawdzie prawo, jednakże przyznane mu było w innym celu niż ten, w jakim z niego skorzystał. Ocenie podlega zawsze całokształt zachowania sprawcy, a nie poszczególne jego elementy, środki, do jakich się ucieka, czy też cel, do jakiego dąży, w oderwaniu od pozostałych składników stanu faktycznego. Prawo cywilne operuje szerokim pojęciem bezprawności. Groźba ma charakter bezprawny wówczas, gdy następuje wkroczenie w cudzą sferę prawną w sposób naruszający element wolności składania oświadczeń woli. Przekroczenie dozwolonej granicy zachodzi, jeżeli grożący - stawiając alternatywę oświadczenia woli albo realizacja groźby.

Ponadto, zgodnie z art. 88 § 2 k.c. uprawnienie do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli które zostało złożone innej osobie pod wpływem groźby wygasa z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał. Pozwany nie wskazał i nie udowodnił w jakie dacie ustał u niego stan obawy. Zdaniem Sądu, oświadczenie pozwanego z dnia 18 listopada 2011r. zostało złożone tylko i wyłącznie na potrzeby niniejszego postępowania. W sprzeciwie od nakazu zapłaty w sprawie VI Nc – e 93583/11 z dnia 9 marca 2011r. (k.65 - 66) i w sprawie VI Nc – e 93594/11(k. 124 -125) pozwany wskazywał, że w jego ocenie cały czas trwały pertraktacje ugodowe z firmą (...). Podniósł, że zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami telefonicznymi będzie w stanie w kwietniu spłacić zobowiązania z ugody.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekła jak w wyroku. Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 98 k.p.c.